

Мэлылфэгъум и 27-р — урысые парламентаризмэм и Маф

Адыгэ Республикэм и депутат-хэу лъытэныгъэ зыфэтшыхэрэр! Тиныбджэгъу, тифошлэгъу лъапӀэхэр!

Урысые парламентаризмэм и Мафэ фэшӀ зэкӀэми тышфугъушӀо!

Урысые империем и Къэралыгъо Думэ илофшӀэн зыригъэжьагъэр илъэси 110-рэ хуыгъэ. Къэралыгъо Думэр зэраухэсыгъэм Урысыем парламентаризмэр шыуцуным ублапӀэ фишыгъ, общественнэ шылакӀэм илъэныкъуабэм ащ ифэмэ-бжымы атырихыгъ.

Непэ Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукӀэ тыхэгъу иапшӀэрэ лыкӀо ыкӀи хэбзэгъуу къулыкӀоу зэрэщытым диштӀу цыф лъапкыбзэ зыщысӀэрэ Урысыем иофициальнэ лыкӀоуи мэхъу, ти Хэгъэгъушхо общественнэ-политикэ ыкӀи социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэу ышӀыщытым ифэмэ-бжымышхо ащ къытырехъэ.

Парламент иофшӀэныр зэрэзэхъагъэм, депутатхэм ялӀпӀэсэныгъэ ыкӀи пшӀэдэкӀыж инэу ахырэр икӀоу зэрэзэхашӀэрэм ялӀтыгъ хэзакӀохэм цыхъуу къафашӀырэри. Анахъу етӀани 2016-рэ илъэсым ионыгъом Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ ыкӀи Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм яхэздынхэу шыӀэ-щтхэр къызыщыблагъэхэрэм ащ мэхъанэхъо иӀэу щыт.

Урысые парламентаризмэм илъэсыбэмэ къаӀоцӀ хэбзэ анахъ дэгъоу хэлъ хуыгъэхэр къэухъумэгъэнхэм зэкӀэми анаӀэ тырагъэтын фӀае, сыда плӀомэ къэралыгъом игъэпытӀэнкӀи цыфхэм ящыӀакӀэ нахъышӀу шыгъэнымкӀи ащ мэхъэнэ гъэнэфагъэ иӀ.

Ныбджэгъу лъапӀэхэр, зэкӀэми тышфугъушӀо псауныгъэ пытэ шӀуилӀэнэу, Адыгеимрэ Урысыемрэ яфедэ зыхэлъ парламент иофшӀэным гъэхъэгъӀэхэр шышӀушӀынхэу!

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэу ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэу и Указ

ШытхуыцӀэу «Адыгэ Республикэм народнэ гъэсэныгъэмкӀэ изаслуженнэ иофшӀ» зыфиӀорэр **Н.А. БыштӀэкӀом фэгъэшьошӀэгъэ-ным ехъылӀагъ**

Гъэсэныгъэ иофшӀыгъэ гъэхъагъэхэр зэриӀэхэм ыкӀи илъэсыбэ хуыгъэу иоф зэришӀэрэм афэшӀ шытхуыцӀэу «Адыгэ Республикэм народнэ гъэсэныгъэмкӀэ изаслуженнэ иофшӀ» зыфиӀорэр **БыштӀэкӀо Нэфсэт Абдулахъ ыпхъум** — ШӀуджэн районымкӀэ гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ муниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапӀэу N 11-м» идиректор фэгъэшьошӀэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэу ТХЪАКӀУЩЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, мэлылфэгъум и 25-рэ, 2016-рэ илъэс N 49

Адыгеим и Лышхъуэу ФедерациемкӀэ Советым ителеканалэу «Вместе-РФ» зыфиӀорэм дыриӀэгъэ зэдэгущыӀэгъур

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэу ТхъакӀушынэ Аслъан ФедерациемкӀэ Советым ителеканалэу «Вместе-РФ» зыфиӀоу Адыгэ Республикэм и Мафэхэр Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукӀэ ФедерациемкӀэ и Совет зэрэщыӀохэрэр къэзыгъэлагъорэм тыгъуасэ зигъо зэдэгущыӀэгъу дыриӀагъ.

ТележурналистӀэу ыкӀи мы каналым ипрограммэ зезыщӀэрэ Татьяна Стародубовам пстӀэми апӀэу иупчӀэхэр зӀпхыгъагъэхэр бюджетыр ихъухъэгъэным, республикэм финансхэмкӀэ идокумент шхъалэ гъэцӀагъэ зэрэхъурэм, джащ фӀэдэу мылкъум ылъэныкъокӀэ зыпкытыныгъэ Адыгеим илыным икӀэкӀуапӀэхэм япхыгъэ иофыгъохэр ары.

ТхъакӀушынэ Аслъан джэуапыр пчъагъэхэр хэтхэу къытыгъ: 2007-рэ илъэсым дотациехэр процент 61,1-рэ хуыщыгъэх, 2015-рэ илъэсым — процент 38,2-рэ. Дотациер къелыхыным къэкӀуапӀэ фэхъу-гъэр республикэм ибюджет ежъ хахъоу иӀэхэр нахъыбэ зэрэхъуыгъэхэр ары. ГуыцӀэм пае, 2007-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу 2015-рэ илъэсым нэс

Адыгеим ежъ ихахъохэр фӀэди 4,3-кӀэ нахъыбэ хуыгъэх. Илъэсэу икӀыгъэм икӀэхуэхэм къызэрагъэлагъуагъэмкӀэ, бюджетыр зыфитегъэпсыхъэгъэ лъэныкъохэм нэфагъэу ахэлъымкӀэ республикэм хэгъэгум я 6-рэ чыплӀэр, Къыблэ федеральнэ коим ишӀольырхэм азыфагъу я 2-рэ чыплӀэр уыбытыгъ.

— *КӀэхуышӀухэм такъыфӀэӀоным пае анахъуу зышӀуагъэ къэкӀуагъэхэр финансхэм алъэныкъокӀэ дисциплинэ пхъа-шӀэ зэрэщыӀэр, документ шхъалэр рахъухъэ зыхъукӀэ иофым хэшӀыкӀ икӀу зэрэфырӀэр, джащ фӀэдэу бюджет къэкӀуапӀэхэр шӀогъэ ин къатӀэу зэрагъэфедэхэрэр ары,* — къыӀуагъ ТхъакӀушынэ Аслъан ыкӀи къыкӀигъэтхыгъ 2016-рэ илъэсымкӀэ бюджетым имылкъу къэкӀуапӀэхэр зэкӀэ социальнэ хъарджхэр тэрэзэу зэшӀохыгъэнхэм зэрэ-фитегъэпсыхъагъэр ыкӀи республикэм щыпсӀэрэу цыфхэм апашхъэкӀэ социальнэ пшӀэрылӀэу зыфашӀыжыгъэхэр гъэцӀагъээнхэ зэрэфаер.

ЗэдэгущыӀэгъум илъэхъан Адыгеим и Лышхъуэу игъэӀотыгъэу къагъушӀагъэ социальнэ лъэныкъомкӀэ иофӀэу ашӀагъэм

фэхъуыгъэ кӀэхухэмрэ зыфагъууцужыгъэ пшӀэрылӀэхэмрэ. ТхъакӀушынэ Аслъан къызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, илъэсэу икӀыгъэм хъарджхэм алъэныкъокӀэ пшӀэрылӀэу аштагъэхэр зэкӀэ агъэцӀагъэх, ащ къыхеубытэх Урысые Федерацием и Президент ижъоныгъокӀэ унашӀохэу иофшӀлэ куп гъэнэфагъэхэм лъжапкӀэу аратырэм игъунапкӀэ зынэгъэ-сыгъэн фаер.

ШӀугу къэдгъэкӀыжын: МФЦ-м ифӀэо-фашӀэхэм 2016-рэ илъэсым шыӀэ мазэм и 1-м ехъулӀэу цыфӀэу къызӀэлаубытыгъэр процент 95,9-рэ (зэрагъэнэфегъагъэр процент 90-у ары). КӀэлэ-цыкӀлэхуэ илъэси 3-м къыщегъэжьагъэу 7-м нэс зыныбжхэр кӀэлэцыкӀу лыгъыплӀэхэм аратынхэм пае чэзыу шыӀэ-жыӀэ. Программэу «Доступная среда» зыфиӀорэм игъэцӀӀэн пае сомэ миллион 54-рэ фӀэди зыфагъэкӀыгъ.

Къэралыгъо капиталнэ вложениехэм яшӀуагъэкӀэ 2007-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу псӀолӀэ 344-рэ атӀупшы-гъах, ахэм ащыцӀэу процент 90-р социальнэ лъэныкъор ары зӀпхыгъэр.

(ИкӀэху я 2-рэ н. ит.)

ШӀЭЖЪЫР

ШӀоигъоныгъэ зилэ пстӀэури

БлэкӀыгъэ 2015-рэ илъэсым Хэгъэгъу зӀошхом ТекӀоныгъэр къыз-шыдахыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхъурэр зыхагъэунэфыкӀыр ары «ЕгъашӀи шыӀэщт полкхэр» аӀуи зэджэгъэхэ иофтхъабзэр Урысы-ем апӀэу зыщызэхашӀэгъагъэр.

Къалэхэм зэкӀэми ар ащыкӀуагъ плӀомэ хуэкӀоныгъэ хуыщтӀэп. Заом хэлэ-жыгъэ дзӀӀӀӀӀэу шымыӀэжхэм ясу-рэтхэр е ахэм афӀэгъэхыгъэу зытет-хэгъэ транспорантхэр ялахылхэм алыгъ-хэу гупчэ урамхэм арыкӀуагъэх. Ады-геири мы иофтхъабзэм хэлэжыгъэ. Нэ-бгырэ мин 15 фӀэди Мыекъуапэ ип-лощадэу Лениным ыцӀэ зыхъырэм шы-зэрэгъуи, урамхэу Краснооктябрь-скэмрэ Гагаринымрэ атетхэу урамэу Пушкиным ыцӀэ зыхъырэм нэс ехы-хи, къэлэ паркым шызӀӀӀӀӀэжыгъагъэх.

Джыри мыгъэ, жъоныгъуакӀэм и 9-м, «ЕгъашӀи шыӀэщт полкхэр» зыфиӀорэ иофтхъабзэр Урысыем ичылӀэ зӀфэш-хъафхэм ащызэхашӀытх. Мыекъуа-пи ащ хэлэжыгъэнэу зыфегъэхъазыры. ЛъапкӀэу зыщыщым, динэу ылэжы-рэм, политическэ еплъыкӀэу иӀэм ямы-лпытыгъэу, шӀоигъоныгъэ зилэ пстӀэ-ури ащ хэлэжыгъэнэу къырагъэблагъэ. Шапхъэу ыгъэцӀӀӀӀэн фаехэри къагъэ-нэфагъэх. Ахэм къызэрэдалытӀэрэмкӀэ, Хэгъэгъу зӀошхом хэлэжыгъэ уилахылӀэу шымыӀэжыым исурэт е ащ ыцӀэ, ылъэ-къуацӀэ, ятэ ыцӀэ, званиеу иӀагъэр, къызшыхъуыгъэр зытетхэгъэхэ транс-

порант пыгынын фае. Ар зэрэпшыщтми шӀпхъэ гъэнэфагъэхэр иӀэх.

Транспорантым миллиметрэ 290-рэ ишӀомбгъогъэн, миллиметрэ 435-рэ икӀыхъэгъэн, пхъэу ар зыпылпыщтым икӀыхъагъи миллиметрэ 500-м шӀомыкӀэу пшынынхэ фае. СурӀэтым миллиметрэ 245-рэ илъэгъэгъэщт, миллиметрэ 335-

рэ ишӀомбгъогъэщт. СурӀэ уимылэмэ, «ЕгъашӀэм шыӀэщт полкым» итамы-гъэ плакатэу шыгъэу пыгынымы хуыщт. Ар мы Интернет нӀклубгъомкӀэ зӀбгъэ-гъотын плӀӀӀӀӀыщт: **emblem a bes-smertnogo polka.pdf**.

Шапхъэхэр нахъ игъэӀотыгъэу те-лефонэу **52-27-21-мкӀэ** е мы адресымкӀэ: Мыекъуапэ, **урамэу Краснооктябрь-скэр, 21-рэ, каб. N 225-рэ** зӀбгъэ-шӀӀӀӀӀэнхэ плӀӀӀӀыщт, мы Интернет нӀклубгъом уихъэми къыпхыщт: **maikop kultura@mail.ru**

**Адыгеим и Лышъхьэ ФедерациемкӀэ
Советым ителеканалэу «Вместе-РФ»
зыфилорэм дырилэгъэ зэдэгущылэгъур**

(Иклэх).

Непәкіз Урысыем ишһольһырхәм азыфагу газыр ңыфхәм аһәкһгәһә-гәһәм ыльһыһкһкһз Адыгеим аһә-рә ңыпләхәм ашың еубыты. 2016-рә ыльһыһ шылә мазәм и 1-м ехһуләу ңыһһһ газыр процент 85-рә фәдиз хһу аһәкһгәһәһәг. Кһоджә псәупләхәм 2007-рә ыльһыһ кһыһыублағыу 2015-рә ыльһыһ кһыһыубыгу газрыкһлә километрә 330-рә фәдиз, псырыкһлә километрә 291-рә ашагәһһыг, гурыт еджәплә ыкһ фельдшер-мамыку пункт 28-рә ашыг.

— Мы илээсым газрыклолэ километрэ 22,5-рэ, псырыклолэ километрэ 29,8-рэ дгъэпсын, цыфхэр зычлэсы-

штхэ унэу квадрат метрэ мин 1,2-рэ
тгупшын мурад тл. Ащ нэмыклэу
къоджэ еджалэмрэ врачым пае офи-
сымрэ яшын макло, — кыхыхгэщыгь
Тхьаклушынэ Аслъан.

Адыгеир мэкүмэщ шьолгырэу зэрэщытым кьыхаклэу зэдэгущыгьум изылахышхо зыфэгъэхыгъагъэр мэкүмэщ отраслэм ихэхьоныгъэ епхыгъэ юфгыгъохэр ары.

Журналистээр кызыкчлэупчагэхэм ашышых ильэсэу икыгэм зернэ ыкпн зернобобовэ культурэ бэгъуагъэу кьахьжыгыгэм елытыгыгэмэ мы ильэсым кьахьжыжныу рахъухагъэр, инвестицихер АПК-м шыгыгэфедэгъэнхэмкпэ гугъаплэу шылэхэр ыкпн нэмыкпн

хэр. Республикэм иагариехэм кээралыгьо Іэпылэгьу ятыгъэным илофыгьуи нэсыгъэх.

Тхьаклушынэ Аслъан къызэрылуа-
гъэмклэ, мы аужырэ ипъэсищым мэкъу-
мэщышлэ (фермер) хъызмэтшлэлэ зэ-
хачэным ыкIи зырагъэушомбгуным
пае лофшлэныр езыхъэгъэгъэлэ фер-
мер 65-мэ, джащ фэдэу унэгъо бы-
лымэхъо фермэхэм язэхэщэн пае
хъызмэтшлэлэ 19-мэ грантхэр араты-
гъэх. Чыфэу агარიехэм къаратыгъэр
агъэфедэ зыхьукIэ лофыгъоу къэуцу-
хэрэр нахь псынклэу зэшохыгъэ хъун-
хэм пае чыфэхэмрэ займэхэмрэкIэ
процентхэм язылахь афальэгъужьызэ
ашышт.

ИкIэухым Адыгеим и Лышхьэ мы
илъэсым республикэм ыпашхьэ ит
пшъэрыйл шхьалэхэм, джаш фэдэу
тапэки loфшlэныр зэхэщэгэ зэрэху-
щтым афэгъэхыгъэу кыIотагъ.

— Анахь пшэрыль шхьалэу тилэр
— республикэм шыпсэурэ цыфхэм
цылэкэ рэхьат ялэным, юф ашлэным.
загъэпсэфыным пае ящыкэкгэ амал-
хэр ядгъэгъотынхэр, игъом лэжьапклар,
пенсиехэр, социальнэ тынхэр, джащ
фэдэу нэмык! фэлэ-фашилхэр алэклэгъ-
хьэгъэнхэр ары. Мамыргыгъэр об-
щественнэ-политикэ зыпкытынгьэрэ
щылэхэу, цыф лъэпкэ зэфэшхьаф-
хэм кхьэхэклэгъэхэм ыкли дин зэмылэ-
ужыгъохэр зылэжыхьхэрэм азыфагу
зэгурылоньгъэ-зэзэгъыныгъэ илгыныр
ары. Ар тэрклэ гъэхъэгъэшхоу щыт
ыкли ар къэтыухъумэн, дгъэпытэн пае,
— кыкылигъэтхыгъ Тхьаклушынэ Ас-
пъан.

Адыгеим и Лышхъхъэ зэдэгущыгъоу адырилагъэр зэрэпсаоу тигъэ-зет къыхиутышт.

ШІЭЖЬЫР

Лыхъужъныгъэм ищыс

**Чернобыль и атомнэ электростанции
аварие кызышыхугъэр мыгъэ
ильэс 30 зэрэхурэм фэгъэхыгъэ
зэхыхэ тыгъуасэ Мыекъяупэ
щыкӀуагъ.**

Ащ хэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм лъапкь Iофхэмклэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкыэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкIи къэбар жьу-

гъэм иамалхэмкIэ и Комитет
ипацэу Шъхьэлэхьо Аскэр,
АР-м и Къэралыгъо Совет —
Хасэм икомитет итхьаматэу
Евгений Саловыр, сэкъатныгъэ

зилэхэм я Адыгэ республикэ организациеу «Союз «Чернобыль» зыфилорэм ипашэу Едыдж Юрз, Чернобыль кышчы-хуыгъэ тхьамыклагьом сэкъатныгъэ хэзыыхгъэхэм я Урысые общественнэ организацие и Адыгэ республикэ къутамэ ипашэу Любовь Нуриахмедовар, муниципальнэ образовании «Къалэу Мыекъуапэ» политическэ партиехэм ыкии общественнэ организациехэм зэлхыныгъэ адырялэнымклэ иотдел ипашэу Владимир Алтуниныр, аварием кызыдихыгъэ тхьамыклагьохэм ядэгъэзыжын хэлэжьагъэхэр, клэлэеджаклэхэр, нэмыхлэхэри.

Чернобыльцэхэм ясаугъэт дэж пстэури кышызэрэуыг-игъх. АР-м и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан ыцлэкIэ Шхъэлэхъо Аскэр шлүфэс къарихыгъ.

Ащ кызыэриуагъэмкIэ, Черно-
быль кышыхъугъэ аварием
гумэкIыгъоу кызыдихыгъэхэм
ядэгъэзыжын Адыгеим икIыгъэ
нэбгырэ 800-м ехъу чанэу
хэлэжьагъ. Пшэрылъэу къэра-
лыгъом къафигъэуцугъэр псэ-
емыблэжьэу тицIыфхэм агъэ-
цIагъ. Гукъау нахъ мышIэм,
зидунай зыхъожьыгъэр макIэп,
ахэм яшIэж пстэуми агъэла-
пэ. ТицIыфхэм лIыхъужныгъэу
зэрахагъэр зыщамыгъэгъупшэу,
ящIэкIэ-псэукIэ нахьышIу шIы-
гъэныр, сьд фэдэ лъэныкъокIи
IэпыIэгъу афэхъугъэныр, ягу-
мкIэхэр зэхашIэхэр пшэрылъ
шъхIагъу зыфагъэгъуцужьых.

Мы тхьамыклагом зимыу-
шьомбгуным, радиационм има-
шю гьэклосэгъэным хэлэжьэгъэ
пстэуми АР-м и Лышхьэ ыццэ-
кли, ежь ышхьэкли шхьащэ
зэрафашьэрэ. зэрафэразэхэр

Шъхьэлэхьо Аскэр кьылуагь.

Чернобыль шылагэхэм лыхужыныгыу зэрэхэагээр лэуж пчаагэхэм кызэрэхэнэнчтыр, ар егьэшлэрэ шэжьюу цыфхэм агу зрылтыштыр ыкли псаоу кэнаагэхэм амалэу илэмклэ республикэр лэпылэгу зэрэфэхуыштыр кэгуышылагэхэм кыхаагэшыгы.

Сэкатынхыгэ зилэхэм я Адыгэ республикэ организациеу «Союз «Чернобыль» зыфилорэм ипашэу Едыдж Юрэ игущылэ кызырэхэцхигэщыгэмклэ, чернобыльцэхэм яфитынхыгэхэр кыуухъумэнхэм, ахэм зерифэшъуашэу лэпылэгъу афэхъунхэм пае ыпэклэ зигугъу кьэтшыгэ организациер 1991-рэ илъэсым зэхачагъ.

— Чернобыль кызыыхыугэ
аварием кызыдихыыгэ тхьа-
мыклагэхэм ядэгэзыжын хэ-
лэжыагэхэм яшыклагэ Изэзгү
уцхэр, медицинэ лэпнэлгүр
ягэгьотыгэныр, диспансери-
зацнэр зэрифыуашу акуным
тынал атэтэгэты. Санатори-
ехэм зацагэгэпсэфынми джащ
фэдэу тылээплэ, — кылуаг
Едыдж Юр. — Непэ кыгхэт-
хэм псауныгэ ялэ джпри ильэ-
сыбэрэ тигүвсэнху сафэлэлэ.

Адыгем шщцзу Чернобыль
иатом машо пэуцужыггэхэу
зидунай зыхьохжыггэхэм яшлэж
аггэлаплэзэ, кьэзэрэугьоиγγэ-
хэр зы такыкьэр афэшыгыуа-
ггэх, сауγγэтэр кьэггаггэхэр
клэралхьаггэх.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнэй.
Сурэтхэр 1эшьынэ Аслъан
ТЫРИХЫГЭХ.

Чанэу loф ашlэ

Республикэм ичыгулэжьхэм гьэтхасэхэм япхын чанэу зэшлуахы. Адыгэ Республикэм мэкью-мэщымкIэ и Министерствэ кьызэритырэмкIэ, апхьынэу щытыгъэ гектар мини 119,2-м щыщэу мэлылфэгъум и 26-м ехьулэу чылапхьэхэр гектар мин 68,5-мэ арагъэкIугъ.

Ащ щыцэу зэнтхъым гектар миным
ежы рагэубытыгъ. Натрыфым ихэльхан
ыклэм фэкӀо, гектар мин 25,8-рэ ап-
хъыгъах. ГъэрэкӀо елытыгъэмэ, пчъа-
гъэм зэхапшэу хэхъуагъ.

Тыгызгаазэм ихпыхыни республикэм ихызмэтшлалэхэм чанэу зэшлуахы. Гектар мин 34,7-м ехьур чыгум халъхэ-гъах. Джащ фэдэу хьарыхьу джэнчым гектари 146-рэ рагъэубытыгъэр, ар Шэуджэн районыр ары нелэрэ мафэм ехьуллэу зыпхыгъэр. Пынджым ихэлъхьани рагъэжьагъ. Тэхьутэмькыое рай-

оним гектар 450-рэ шапхынэу игъо ифагъэх.

Джаңг фэдэу силос ашлынэу натрыф гектар 688-рэ ащапхыгъ Джэджэ (гектар 93-рэ) ыки Красногвардейскэ район-хэм (гектар 595-рэ). Ащ нэмыкIэу былымIус хьунэу гектар 1374-рэ республикэм шапхыгъ.

Іәкыбым кырашыттыгэ продукциер татыехэмкэ зэблэхуэгъэн зэрэфар тыхызмэтшәпәлэхэм зэхашәгъэу, хэтәрыкхэм, пхъэшхъә-мышхъэхэм якъэгъэкын нахь зыратыгъ.

Мыгъэ чыгулэжыхэм картоф гектар 86-рэ, хэтэрыкI гектар 61,4-рэ ашлагъ. Ащ нэмыкIэу, аужырэ шапхъэхэм ади-

штэу чыыгхэтэ гектари 136,9-рэ агъэ-
тысыгъ.

ПІАТІВІКЪО Анет.

ХЫКУМ ПРИСТАВХЭМ КЪАТЫ

Шъуиупчлэхэр
фэжъугъэзэнхэ
шъульэкыщт

Хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкъу и Гъэорышланлэу Адыгэ Республикэм щыцэм ипашэу Дмитрий Лабазовым Twitter-м ежъ иаккаунт къыщызэлуихыгъ.

Гъэорышланлэм икыулыкыушлэхэм лoфэу ашлэрэм фэгъэхыгъэ сурэтхэр ыкIи видео, къэбар зэфэшхьафхэр мыщ ижъугъотэнхэ, джаш фэдэу шъузгъэгумэкIырэ упчлэхэр республикэм ихыкум пристав шъхьалэ фэжъугъэзэнхэ шъульэкыщт.

Анахь дэгъухэм
ащыщых

Мэлылфэгъум и 6-м къышегъэжъагъэу и 11-м нэс спорт бэнэн лъэпкъэу панкратион зыфилорэмкIэ зэнэкъокъухэр къалэу Иваново щыкIуагъэх.

Судейскэ коллегием хэтыгъ хыкум приставхэм яфедеральнэ къулыкъу и Гъэорышланлэу республикэм щыцэм иофшлэу Къэлэшэо Аскэр. Адыгеим ыцIэкIэ зэнэкъокъум нэбгыри 4 хэлэжъагъ — ахэр зэкIэ Аскэр егъасэх. НэбгыритIум — ШэкIо Беллэрэ ШэхэлI Бислэнрэ — хагъэунафыкIырэ чыплэхэр къыдахыгъэх. Ащ ишIуагъэкIэ Урысы-

ем ихэшыпыкIыгъэ командэ хэфагъэх. 2016-рэ илъэсым мэкъуогъум Венгрием ичемпионатэу, Европэм щыкIощтым джаш фэдэу чъэпыогъум Грузием щызэхашэщт Дунэе чемпионатым мы нэбгыритIур ахэлэжъэщтых, Адыгеир къащэгъэлъэгъошт.

Къэлогъэн фае, зэнэкъокъоу зэхашагъэм зэфэхьысыжъхэр зыфашым, Адыгеим икIыгъэ хыкум

приставыр судья анахь дэгъоу къыхахыгъ. Ащ нэмыкIэу, мы лoфтхьабзэр зыщыкIогъэ мафэхэм зэфэхьысыжъ-хэ-дзын конференцие зэха-

щагъ, Урысыем панкратионымкIэ и Федерацие илыплэкIо-дисциплинарнэ комитет икомиссарэу Къэлэшэо Аскэр агъэ-нэфагъ.

Юрист хъу зышIоигъо ныбжьыкIэхэр ащ нэлуа-

сэ афишIыгъэх хыкум приставхэм япшъэрыл-

хэм, ахэм фитыныгъэу ялэхэм, нэмыкI лъэныкъо-

Студентхэм аIукIагъ

2016-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 18-м Дмитрий Лабазовыр Адыгэ къэралыгъо университетым июридическэ факультет щеджэхэрэм аIукIагъ.

хэм. Студентхэм ар ашлэгъэшлэгъоныгъ, мы къулыкъум ухэхъанымкIэ шыкIэу щылэхэм, джаш фэдэу коллекторскэ агентствэхэм ялофшлэн зэрэзэхашэрэм Д. Лабазовым еплъыкIэу

фырилэм къаIкIэлупчIагъэх.

Гъэорышланлэмрэ аплъэрэ еджаплэмрэ зээзгъыныгъэу зедашыгъэм диштэу мыщ фэдэ зэлукIэгъу-зэдэгущылэгъухэр тапэкIи зэхашэхэзэ ашIыщт.

ПСАУНЫГЪ

Икъоу ягъэгъотыгъэнхэм
фэшI

Экономикэм хэхъоныгъэ ышIыным ыкIи республикэм социальнэ зыпкыитыныгъэ илгыным дэлэжъэрэ республикэ Комисси-ем зичэзыу зэхэсыгъоу бэмшIэу иIагъэм фэгъэхыгъэ къэбар кIэкI тигъэзет къыщыхэтыутыгъ.

Ащ зыщытегушылэгъэхэ лoфыгъохэм ащыщ непэ къыфэдгъэзэжъы тшIоигъу, республикэм щыпсэухэрэмкIэ мэхъанэу иIэр къыдэтлътытээ. Ар фэгъэхыгъэ цыфхэм ячыкIэгъэ лэзэгъу уцхэр игъом ыкIи икъоу ягъэгъотыгъэным фэшI лoфшIэнэу непэ зэшIуахырэм.

Ащ епхыгъэу Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем къызэриIуагъэмкIэ, мы лъэныкъомкIэ цыфхэм яфитыныгъэхэр мыукъогъэнхэм, ыпкIэ зыхэмылэ медицинэ лэпылэгъу ягъэгъотыгъэнымкIэ къэралыгъо Программэр гъэцэкIэгъэным амалэу ялэр зэкIэ фагъэлорышIэ. Мы Программэм щыщ Iахъэу цыфхэм ячыкIэгъэ лэзэгъу уцхэр ягъэгъотыгъэнхэм фэгъэхыгъэм изэшIохын бюджет зэфэшхьафхэм къарыкIэу тиреспубликэ икIыгъэ илъэсым щыпэлугъэхьагъэр сомэ миллион 803-рэ мин 553-рэ мэхъу. Ар 2014-рэ илъэсым агъэфедагъэм процент 25-кIэ нахьыб. Тызхэт

илъэсми ащ къыщамыгъэкIэнэу рахъухъэ.

Министрэм къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, федеральнэ законэу 2013-рэ илъэсым аштагъэм къызэрэдильтытэу, лэзэгъу уцхэм ыкIи медицинэ пкыгъо зэфэшхьафхэм ящэфынкIэ зэлухыгъэ аукцион шыкIэр ары къызфагъэфедеэрэр. Ащ ишIуагъэкIэ, ахэм аплугъэхъанэу щытыгъэ мылыкIум щыщыу къагъэнэжъын алъэкIыгъэ ахъщэмкIэ етIани лэзэгъу уцхэр ащэфыгъэх. Мыщ дэжъым къыхэгъэщыгъэн фае тикъэралыгъо къышIыдагъэкIырэ лэзэгъу уцэу ащэфыгъэр (къэмпланхэмкIэ къэплътэн хъумэ) зэкIэ зрагъэгъотыгъэм ипроцент 66-рэ зэрэхъугъэр. Ахъщэм ылъэныкъокIэ укыкIымэ, ахэм аплугъагъэр лэзэгъу уцхэм ящэфын тырагъэкIодэнэу щытыгъэм ипроцент 26,9-рэ.

ЗэкIэми тэшIэ сымэджэщхэм (стационарым) цыфхэм уцялэзэныр бэкIэ зэрэнахъ лъапIэр. Министрэм къызэриIуагъэмкIэ, ащ пае амбулаторнэу зэлэзэнхэ алъэкIыщтхэм

ящыкIэгъэ лэзэгъу уцхэр икъоу ягъэгъотыгъэнхэм министерствэм лъэшэу ыналэ тырегъэты. Врачым къыритхыкIыгъэ рецептымкIэ ыпкIэ хэмылэу е фэгъэкIотэныгъэ илэу лэзэгъу уцхэр икIыгъэ илъэсым икIэухым зэратынэу щыт нэбгырэ 39660-рэ республикэм щыпсэуштыгъ. Ахэм ащыщэу 30441-мэ арагъэгъотыгъэ лэзэгъу уцхэм ауасэ республикэ бюджетым, нэбгырэ 9219-м федеральнэм къахахыгъ.

ФэгъэкIотэныгъэ зилэу республикэм щыпсэухэрэм (федеральнэхэри регионалнэхэри зэхэтхэу) ящыкIэгъэщт лэзэгъу уцхэр ыкIи медицинэ пкыгъо зэфэшхьафхэр 2015-рэ илъэсым ягъэгъотыгъэнхэм фэшI ищыкIагъэу къалытэгъагъэр сомэ миллион 415-рэ мин 253,99-рэ. лэзэгъу уцхэм ящэфын пае апэ къатIупшыгъагъэр миллиони 157-рэ мин 618,7-рэ (бюджетитIури зэхэтэу). Нэужым ащ къыхагъэхъожьы, зэкIэмкIи агъэфедагъэр сомэ миллион 224-рэ мин 286,3-рэ. Мыщ дэжъым Мэрэтыкъо Рустем къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, уз хылыгъэ зилэхэм ялэзэгъэным фэшI УФ-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министрствэ 2015-рэ илъэсым сомэ миллиони 102-рэ мин 621,99-рэ зыосэ лэзэгъу уцхэр Адыгеим къыфитIупшыгъ. ЗэрэхъурэмкIэ, фэгъэкIотэныгъэ зилэхэм лэзэгъу уцхэр ыпкIэ хэмы-

лэу арагъэгъотыным икIыгъэ илъэсым зэкIэмкIи сомэ миллион 314-рэ мин 449,66-рэ пэлуагъэхьагъ. Ар планэу ялагъэм ипроцент 96,2-рэ, ячыкIэгъагъэм ипроцент 75,7-рэ зэрэхъуштыгъэр.

Комиссием изэхэсыгъо псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ министрэм къызэрэщыIуагъэмкIэ, лoфыгъо зэфэшхьафэу зэшIуахыгъэхэм яшIуагъэкIэ, цыфхэм ящыкIэгъэ лэзэгъу уцхэр зэрамыгъотырэм ымыгъэразэхэу министерствэм икIыгъэ илъэсым зыкыфэзыгъэзагъэхэм ялчъагъэ, 2014-м елытыгъэмэ, процент 13-кIэ нахъ макIэ хъугъэ.

ИкIыгъэ илъэсым долларым ыуасэ зэрэхъуагъэм епхыгъэу лэзэгъу уцхэм алъатын фаеми зыкыиIэтыгъ. Зэблэхъугъэ хъугъэ цыфым ищыIэныгъэкIэ анахь ищыкIэгъэ лэзэгъу уцхэм я Перечень хахъэхэрэм ауаси

(ахэм ауасэ къэралыгъом егъэлорышIэ). Росздравнадзорым мы лъэныкъомкIэ мазэ къэс ригъэкIокIырэ мониторингым къызэригъэлъэгъуагъэмкIэ, а лэзэгъу уц купым хахъэхэрэм ауасэ Урысыем, гурьытмкIэ, проценти 8,8-рэ щыхэхъуагъ, Къыблэ федеральнэ шьолъырым — процент 19,4-рэ, Адыгеим — 6,6-рэ.

лэзэгъу уцхэр зэкIэ пштэмэ, икIыгъэ илъэсым икIэухым ахэр зэращэрэ уасэм Урысыем — процент 23,8-у, Къыблэ федеральнэ шьолъырым — 19,4-у, Адыгеим — процент 21,5-у хэхъуагъ. Республикэ министерствэм лицензированиемкIэ иотдел испециалистхэм чэзыу-чэзыоу ауплъэкIу цыфхэм нахъ ящыкIэгъэ лэзэгъу уцхэр аптекахэм ательмэ ыкIи ахэм ауасэ фитынчъагъэу ха-мыгъэхъоным лъэплъэх.

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

Адыгэ быракъым и Маф

Адыгэ быракъым и Мафэ Мыекъуапэ зэрэщыкӀуагъэм дунэе мэхъанэ езытырэмэ адетэгъаштэ. МэфэкӀ зэхэхъэм Търкуем, Израиль, Сирием, США-м, Иорданием, Абхъазым, Чэчэным, Къэбэртэе-Бэлкъарым, Къэрэщэе-Шэрджэсым, Краснодар краим, Ингушетием, Адыгеим ирайонхэм, нэмыкӀхэм къарыкӀыгъэхэр хэлэжъагъэх.

Дунаим щэбыбатэ

Мыекъуапэ изыгъэпсэфыпӀэ парк къыщызэрэугъоигъэхэр мэфэкӀым гукӀи, псэкӀи фэхъазырыгъэх. ЯгушӀуагъо зэдагощызэ, адыгэ быракъхэр агъэбыбатэх. Лъэпкъ шъуашэхэр зычыгъ кӀэлэеджакӀохэр, зыныбж хэклотагъэхэр зэфэнэгъушӀох.

Тиреспубликэ щызэльашӀэхэр ансамблэхэм ащыщэу «Зэрдахэм» хэтхэм нэр пӀэпахы. ПшъашӀэхэм сэе фыжхэр, кӀэлэхэм цые пльыжхэр ащыгъэу урмэу Краснооктябрскэм къырэклӀох. Адыгэ быракъышхор ныбжыкӀэхэм къызэрэхъырэ шыкӀэм уегъэгушхо. Быракъ уцышӀор убгъугъэу къэлъагъо, жьогъо 12-р, щэбзи 3-р къыхэлъыдыкӀых.

Къалэм иурам шъхьалэ къырыклӀохэрэм нэбгырабэ къяпллы, унэххэм, тучанхэм ялупэхэм алухэм язакъоп, шъхъангъупчъэхэр къылуахыгъэхэу мэфэкӀым хэлэжъэрэмэ къяджэх. Ахэр урысх, урымых, адыгэх.

ОшӀогур къэушӀункӀи жьыбгъэу къылъыгъэм оцх шъабэр къыздыхыгъ. Ащ пае къамыгъанэу купхэр къалэм иурамхэм къарыкӀуагъэх. ЗыкӀыныгъэмрэ зэзэгъыныгъэмрэ ясаугъэтэу филармонием ипэчынатӀэу щытым къызынэххэм, адыгэ шыухэм, автомобиль псынӀхэм арысхэу быракъыр зыгъэбыбатэхэрэм талукӀагъ. Адыгэ быракъышхор саугъэтым ыпашхъэ щэгъагъ.

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхьаматэу ЛымыщэкӀо Рэмэзан зэхэхэм къыщыгушылагъ. МэфэкӀым фэгъэхыгъэу адыгэ быракъыр пчэгум зэрэцагъэлагъэм осэ ин зэрилэр хигъэунэфыкӀыгъ.

Тагъэгушхо

НыбжыкӀабэ мэфэкӀым щытэ-лъэгъу. Культурэмрэ шӀэныгъэмрэ ащызэльашӀэхэу СтӀашъу Юрэ, ШъхьаплӀэкӀо Къэсэй, ПэрэныкӀо

Чатибэ, Мамый Руслъан, нэмыкӀхэм къытӀуагъэм гупшысэу хэлым кӀуачӀэ къытеты. Колледжхэм яеджакӀохэм быракъхэр агъэбыбатэх.

— МэфэкӀым тамэ езытырэмэ тарихъым инэкӀубгъохэр атхы, — къытӀуагъ ПэрэныкӀо Чатибэ. — Шыухэм, кӀэлэеджакӀохэм, зыныбж хэклотагъэхэм

адыгэ быракъыр ящыӀэныгъэ пытэу хэуцуагъ.

Общественнэ юфыгъохэм ахэлэжъэхэрэ ЦыкӀушӀо Аслъан, МэщфэшӀу Нэдждэт, Алям Ильясовым, АндзэрэкӀо Светланэ, Едыдж Викторие, фэшъафхэм ягупшысэхэр лъэпкъ шӀэжъым епхыгъэх. Къэралыгъо филармонием тӀысыпӀэ нэкӀ имыӀэжъэу мэфэкӀ зэхэхэр залышхом щы-лъагъэклотагъ.

Аскэр ти Лышъхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан ыцӀкӀэ мэфэкӀым хэлэжъэрэмэ къафэгъушӀуагъ. Адыгэ быракъым и Мафэ илъэс зауэ хъугъэу хэбзэ шапхэм тетэу зэрэхэдгъэунэфыкӀырэр, мэфэкӀым Адыгэ Хасэр кӀэщакӀо зэрэфэхъугъэр А. Шъхьэлахом хигъэунэфыкӀыгъ.

Общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» ипашӀэу ЛымыщэкӀо Рэмэзан республикэм ибыракъ мамыр псэукӀэм зэрэцагъэфедэрэм иеплъыкӀэхэр къырилӀола-гъэх. Быракъыр мэфэкӀхэм, спорт зэнэкӀокъухэм зэрэцаӀытырэм гушъхъэ кӀуачӀэр зэригъэпытэрэм имэхъанэ къыхигъэщыгъ.

Концертхэр

МэфэкӀ концертыр зэрэкӀуагъэм джыри къыфэдгъэзэжы тшӀоигъу. Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу Сихъу Станиславрэ Адыгеим изаслуженнэ артисткэу АфэшӀэгъо Фаинэрэ зэрэцагъэ пчыхъзэхэхэм Адыгеим икъэралыгъо ансамблэхэу «Налмэсыр», «Исламыер», творческэ купхэу «Ошъадэр», «Ащэмэзыр», «Мыекъуапэ инэфылъэхэр», «Нэбзыир», орэдылохэу Хут Рустам, Цэй Эركان, Цышэ Зарэ, БеданэкӀо Замирэ, пшынаоу Псыблэнэ Мурат, нэмыкӀхэри хэлэжъагъэх. Адыгэ джэгъушхокӀэ мэфэкӀ зэхэхэр аухыгъ.

МэфэкӀым зеушӀомбгъу

Адыгэ Республикэм лъэпкъ юфхэмкӀэ, ӀэкӀыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырӀэ зэпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхэу

Сурэтхэр мэфэкӀ зэхэхэм къыщытетхыгъэх.

ДЗЮДО. ЕВРОПЭМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Медалым щытхъуцӀэр къыкӀэлъэкӀо

Европэм дзюдомкӀэ изэнэкъокъу Рязань щыкӀуагъ. Хэгъэгъухэм яхэшыпыкӀыгъэ командэхэм язэлуӀкӀэгъухэм ахэлэжъагъ Пшыжъхьаблэ щапӀугъэ нарт шъаоу Ордэн Андзаур, тыжъын медалыр къыдыхыгъ.

Урысыем ихэшыпыкӀыгъэ командэ Литвам 5:0-у, Чехием 4:1-у, Францием 3:2-у атекӀуагъ. Грузием ибэнакӀохэм 3:2-у Урысыем шӀуахыгъ. Ордэн Андзаур кг 66-рэ къэзыщчырэмэ янэкъокъугъ. Европэм идышъэ медаль къыдэ-зыхыгъэ грузин спортсменэу В. Маргвелашвили зылокӀэм, бэнэгъур «къабзэу» къышӀуихыгъ.

Мы мафэхэм Ордэн Андзаур спортымкӀэ дунэе класс зилэ мастер хъугъэ.

Ордэн Андзаур спортышхом гъэхъагъэу щышӀырэр адыгэ быракъым и Мафэрэ Адыгэ Республикэр илъэс 25-рэ зэрэхъурэмрэ афегъэхы. Опсэу, Андзаур! Уимедальхэм, щытхъуцӀэхэм ахэбгъэхъонэу пфэтэлэ.

Тибатырэу А. Ордэным, ащ итренерхэу НэджыкӀо Руслъанрэ БеданэкӀо Рэмэзанрэ, зэкӀэ къыфэгумэкӀыхэрэм тафэгъушӀо.

НэкӀубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТӀЫЛЬ Нурбий.

Зэхъыщагъэр ыкӀи къыдэзыгъэкӀырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ юфхэмкӀэ, ӀэкӀыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырӀэ зэпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыӀэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкӀыжъ зы-хырэ секретары: 52-16-77.

Е-mail:

adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын юфхэмкӀэ, телерадиокъэтынхэмкӀэ ыкӀи зэлы-ӀэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чӀыпӀэ гъэлары-шӀапӀ, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкӀэмкӀи пчъагъэр 5063

Индексхэр 52161 52162

Зак. 193

Хэутыным узщыкӀэтхэнэу щыгъуахъэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкӀэтхэгъэхэуахъэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шъхьалэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхьалэм иапэрэ гуадзэр

МэщӀэкӀо С. А.

ПшъэдэкӀыжъ зыхырэ секретары **ЖакӀэмыкӀо А. З.**